

Til

Forsvarsdepartementet

Kopi til

soh@fd.dep.no

Hørings svar – forslag til endringer i forsvarsloven og vernepliktsforskriften

1. Innledning

Norske Reserveoffiserers Forbund (NROF) takker for muligheten til å komme med innspill til «Forslag til endringer i forsvarsloven og vernepliktsforskriften». NROF ser at en mer aktiv bruk av reservister, slik som forslaget legger opp til, vil kunne bidra til å oppnå de effekter som er nødvendig for at fremtidens Forsvar skal være relevant. Gjennom å finne riktig balanse mellom fast ansatte og reservister i strukturen, vil man kunne øke handlingsrommet og bidra til å sikre tilstrekkelig bemanning av Forsvarets avdelinger og «plattformer». Reservister bør i utgangspunktet kunne inngå i strukturen og bidra til å levere kapasiteter over hele det militære oppgavespekter i nasjonale og internasjonale operasjoner

2. Spesifikke kommentarer

1.1 Til pkt. 2.1

Innledningsvis bør reservistdefinisjonen følges opp med en tydeligere forklaring av sentrale begreper. NROF foreslår følgende:

- Reservister = personell som er tjenestepliktig, men som ikke er stadig tjenestegjørende i Forsvaret
- Aktiv reserve = Trent og øvd personell som utgjør mobiliseringstillegg og svikttillegg
- Udisponert reserve = tjenestepliktig personell utenom styrkestrukturen som kan benyttes som erstatningsmannskaper

Videre kan det, i et Forsvar som leverer operativ kapasitet til daglig, være hensiktsmessig å finne et annet begrep enn «produksjonsstruktur» på de som tjenestegjør i Forsvaret til daglig. Et forslag kan for eksempel være at Forsvarets styrkestruktur består av

- stadig tjenestegjørende
- aktiv reserve

1.2 Til pkt. 2.3

NROF oppfatter at beskrivelsen av utfordringen med dagens praksis er noe mangelfull. Spesielt bør konsekvensen av at de vernepliktige blir plassert i en styrkebrønn etter avtjent førstegangstjeneste tydeliggjøres. Etter vår mening viser dette at Forsvaret og Forsvarets avdelinger ikke har et tilstrekkelig bevisst og aktivt forhold til egen styrkestruktur, både når det gjelder oppfyllingsgrad og når det gjelder kompetanse. Et bevisst forhold til egen styrkestruktur krever en aktiv forvaltning av hele styrkestrukturen, inkludert OF 1-9, OR 1-9 og sivile. Dette inkluderer bruk av kontrakter, tilpasset ståtid, tilpasset øving/trening og et tilpasset system for innkalling. En mer presis beskrivelse av utfordringene, vil bedre kunne understøtte forslaget hovedmålet med forslaget, muligheten for å lovfeste adgangen til å inngå kontrakt med Forsvaret om frivillig tjeneste som reservist.

Postadresse	Besøksadresse	Org. nummer	Bankkonto
Postboks 1550 Sentrum, Bygning 60, Akershus festning 0015 Oslo	Bygning 60, Akershus festning 0015 Oslo	971 481 528	5033 05 09241

1.3 Til pkt. 3.2

NROF støtter behovet for å styrke Forsvarets evne til hurtig innsats, og er enig i at muligheten for å benytte frivillige kontrakter om tjenesteplikt som reservister i Forsvaret er et viktig bidrag for å nå dette målet.

NROF ser ikke behovet for å skille reserven i en nasjonal reserve og i en innsatsreserve.

Det som er viktig er at Forsvaret finner riktig balanse mellom reservister og fast ansatte i styrkestrukturen ut fra den enkelte avdelings klartid og rolle. Deretter vil man gjennom en aktiv forvaltning av styrkestrukturen, som beskrevet over, bruke kontrakter i nødvendig grad, tilpasse ståtid og tilpasset øving/trening, for å nå ønsket reaksjonsevne nasjonalt og internasjonalt.

1.4 Til pkt. 3.3

NROF støtter, som tidligere beskrevet, behovet for å kunne inngå frivillige kontrakter med reservister i styrkestrukturen.

I tredje avsnitt kan det se ut som om Forsvarets styrkestruktur er forskjellig i de ulike delene av konfliktspekteret. Hvis så er tilfelle vil det, slik NROF ser det, bli en krevende forvaltning av Forsvarets styrkestruktur. Slik vi ser det skal Forsvarets styrkestruktur kunne løse oppgaver i hele spekteret, noe som må gjenspeiles i kompetansekravet til den enkelte stilling (både stadig tjenestegjørende og den aktive reserven). Noen oppgaver løses av stadig tjenestegjørende, mens andre oppgaver krever innkalling av deler eller hele den aktive reserven.

Heimevernets innsatsstyrker er et godt eksempel på at det er mulig å få høy kvalitet og hurtig reaksjonsevne i en avdeling med stort innslag av personell som har kontrakt med Forsvaret om frivillig tjeneste som reservist. Dette bør være et godt argument for at Forsvaret trenger en utstrakt mulighet til å inngå kontrakter med reservister for å oppnå ønsket reaksjonsevne ved den enkelte avdeling. Igjen mener vi at det for Forsvaret som helhet blir feil å snakke om nasjonal reserve og innsatsreserve, da fokuset bør være på en riktig sammensetning av den enkelte avdelings styrkestruktur. Dette for at den kan levere i fred, krise og krig, nasjonalt og internasjonalt, i tråd med avdelingens klartid og rolle.

1.5 Til pkt. 4.2

NROF er glad for at Forsvarsdepartementet ser at et økt fokus på hele styrkestrukturen, og ikke bare de stadig tjenestegjørende, er nødvendig for at Forsvaret skal kunne levere i tråd med gitte ambisjoner. I dette arbeidet inngår et økt fokus på reservister og den verdi en riktig balanse mellom fast ansatte og reservister i strukturen kan ha for å øke handlingsrommet og bidra til å sikre tilstrekkelig bemanning av Forsvarets avdelinger og «plattformer».

Videre er vi fornøyd med at Forsvarsdepartementet, slik vi tolker første avsnitt i punkt 4.2, åpner for en direkte rekruttering til hele styrkestrukturen også for sivil kompetanse utenfor Forsvaret.

Det at kontrakter om tjenesteplikt som reservist skal omfatte tjenesteplikt i hele Forsvaret er positivt, men det kan være hensiktsmessig å tydeliggjøre at dette ikke er den generelle disponeringsretten Forsvaret får, men at kontrakten er knyttet opp mot en bestemt stilling i styrkestrukturen. NROF tror dette er viktig for motivasjonen til å skrive en kontrakt.

Et viktig prinsipp i forvaltning av reservister må være at reservistene må ha råd til å tjenestegjøre, ikke minst i en ambisjon om økt trening og øving av den aktive reserven. Dette er viktig for å rekruttere rett personell til å skrive kontrakt og skape forsvarsvilje hos øvrige deler av den aktive reserven. Aspekter som det er viktig å ha klargjort i denne sammenheng er for eksempel lønn/godtgjørelse, pensjonsoppsparing, ferie, feriepenger etc. NROF synes dette ikke reflekteres i pkt 4.2, hvor man tvert imot stadfester at frivillige reservister ikke opptjener feriepenger eller opptjener pensjonspoeng.

1.6 Til pkt. 4.3

NROF er tilfreds med at Departementet foreslår å endre ordlyden i bestemmelsens andre ledd i tråd med de vedtatte overordnede rammene for anvendelse av reservister, herunder at Forsvarssjefens styrkebrønn skal erstattes av trenede reserver, se våre kommentarer i dette skriv pkt 1.2.

Videre støttes presiseringen av at det er Forsvarets behov som til enhver tid skal være styrende for inngåelse av kontrakter mellom den frivillige og Forsvaret. Dette er, slik vi ser det eneste mulighet til å få på plass en styrkestruktur som gjør det mulig å ha avdelinger med tilstrekkelig reaksjonsevne.

1.7 Til pkt. 5

Forsvaret/forsvarssektoren er avhengig av hele styrkestrukturen, ikke bare de som er stadig tjenestegjørende, for å kunne forsvare landet. Det må skapes forståelse for hvordan Forsvaret/forsvarssektoren er ment å virke i krise/krig og viktigheten av en godt trent/øvd reserve for å lykkes i det sivile samfunn og hos arbeidsgivere. Arbeidsgiverdialog er et viktig arbeid for å styrke samarbeidet og dialog mellom Forsvaret og sivile arbeidsgivere. Dette er viktig for å etablere en gjensidig forståelse mellom Forsvaret, reservisten og dennes arbeidsgiver. Videre må den sivile arbeidsgiver bevisstgjøres på hva det vil si å ha en reservist ansatt. Det må skapes forståelse for at de tidvis vil være inne til trening og øving, men de vil i retur ta med ubenyttet og nyervervet kunnskap tilbake til bedriften.

NROF mener at det er viktig at Forsvaret/forsvarssektoren er drivkraften i dette arbeidet, og ikke som i pkt 5, å overlate til den enkelte reservist å måtte argumentere for viktigheten av tjenesten og muligens dermed «tape» i arbeidsmarkedet.

3. Avslutning

NROF støtter initiativet fra Forsvarsdepartementet for å endre forsvarsloven og vernepliktsforskriften for å styrke Forsvaret. NROF ser at en mer aktiv bruk av reservister, slik som forslaget legger opp til, vil kunne bidra til å oppnå de effekter som er nødvendig for at fremtidens Forsvar skal være relevant.

Ett av hovedgrepene bør være å gå fra å forvalte en styrkebrønn til at Forsvaret og Forsvarets avdelinger får et bevisst og aktivt forhold til egen styrkestruktur, både når det gjelder oppfylingsgrad og når det gjelder kompetanse. Dette inkluderer å ha et hensiktsmessig kontrakts regime for å oppnå ønsket tilgjengelighet og reaksjonsevne.

Et viktig prinsipp i forvaltning av reservister må være at reservistene må ha råd til å tjenestegjøre, ikke minst i en ambisjon om økt trening og øving av den aktive reserven. Dette er viktig for å rekruttere rett personell til å skrive kontrakt og skape forsvarsvilje hos øvrige deler av den aktive reserven.

NROF mener at det er viktig at Forsvaret/forsvarssektoren er drivkraften i arbeidsgiverdialogen, og ikke å overlate til den enkelte reservist å måtte argumentere for viktigheten av tjenesten og muligens dermed «tape» i arbeidsmarkedet

Dokumentet slik det fremstår, kan virke tungt og lite lesverdig. NROF mener at det, basert på våre innspill, bør kunne gjøres kortere og tydeligere.

Vi ser frem til et fortsatt godt samarbeid på dette viktige området og er villig til å bidra for å komme frem til en god løsning hvis ønskelig!

Med vennlig hilsen

Erik Gustavson
Generalsekretær